

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Kielcach**

Kielce, dnia 2 czerwca 2010 r.

**Pan
Jerzy Siwica
Prezes Zarządu
Przedsiębiorstwa Komunikacji
Samochodowej w Rybniku sp. z o.o.**

I/10/001
LKI-4114-01-05/2010

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Kielcach przeprowadziła w Przedsiębiorstwie Komunikacji Samochodowej w Rybniku sp. z o.o. (Spółka) kontrolę w zakresie prawidłowości wnioskowania o dopłaty do ulgowych przejazdów funkcjonariuszy służb mundurowych korzystających z autobusowego transportu zbiorowego w latach 2007-2009 (I kwartał).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 29 kwietnia 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Prezesowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność Spółki w zakresie objętym kontrolą. Ocenę tę uzasadnia prawidłowa sprzedaż przez kierowców-konduktorów biletów ulgowych dla funkcjonariuszy służb mundurowych oraz rzetelne sporządzanie wniosków o dopłaty, składanych do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego.

1. Spółka spełniała warunki otrzymania dopłat, określone w art. 8a ust. 4 ustawy z dnia 20 czerwca 1992 r. o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego².

W latach 2007-2009 Spółka zawarła z samorządem województwa śląskiego umowy określające szczegółowe zasady przekazywania dopłat, a przy sprzedaży biletów stosowała kasy rejestrujące posiadające pozytywną opinię ministra właściwego do spraw finansów publicznych, które umożliwiają określenie kwoty dopłat do przewozów w podziale na

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Dz. U. z 2002 r. Nr 175, poz. 1440 ze zm.

poszczególne kategorie ulg ustawowych. Załącznikiem do umów był wykaz posiadanych przez Spółkę zezwoleń na wykonywanie przewozów regularnych osób w krajowym transporcie drogowym.

W okresie objętym kontrolą z tytułu sprzedaży 137.539 bezpłatnych i ulgowych biletów Spółka otrzymała dopłaty w łącznej wysokości 3.687.129,49 zł, z czego dopłaty w kwocie 2.354,60 zł pobrano z tytułu sprzedaży 517 biletów ulgowych dla funkcjonariuszy Straży Granicznej, Służby Celnej, Policji oraz żołnierzy Żandarmerii Wojskowej. Podstawą prawną udzielania tych ulg jest art. 2 ust. 1 i 4 ustawy o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego. We wnioskach o dopłaty Spółka wykazała 11 biletów z ulgą 100% dla funkcjonariuszy Straży Granicznej (kwota dopłaty 103,80 zł) oraz 506 biletów z ulgą 78%: 63 bilety dla funkcjonariuszy Straży Granicznej, 26 biletów dla funkcjonariuszy Służby Celnej, 27 biletów dla funkcjonariuszy Policji oraz 390 biletów dla żołnierzy Żandarmerii Wojskowej. Wszystkie bilety ulgowe dla funkcjonariuszy ww. służb w okresie objętym kontrolą sprzedawane były w autobusach (żadnego biletu nie sprzedano w kasach biletowych).

2. Rodzaje ulg przysługujących funkcjonariuszom Służby Celnej, Straży Granicznej, Policji i żołnierzom Żandarmerii Wojskowej oraz czynności służbowe, z wykonywaniem których wiąże się uprawnienie do ulgowych przejazdów, określa szczegółowo ustawa o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego. Dokumentami poświadczającymi te uprawnienia przez ww. funkcjonariuszy jest legitymacja służbowa i odpowiednie zaświadczenia o wykonywaniu określonych czynności służbowych, wydane przez właściwe organy. Kwestie te od 9 kwietnia 2008 r. reguluje rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 12 marca 2008 r. w sprawie rodzajów dokumentów poświadczających uprawnienia do korzystania z ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego³. Wcześniej w tym zakresie obowiązywało rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 9 grudnia 2002 r.⁴

W toku kontroli nie zasięgnięto informacji od właściwych organów odnośnie wydawania przez nie zaświadczeń o wykonywaniu czynności służbowych, uprawniających funkcjonariuszy do ulgowych przejazdów.

Z zeznań przesłuchanych w charakterze świadka trzech kierowców-konduktorów, wytypowanych spośród tych, którzy najczęściej dokonywali sprzedaży biletów na rzecz funkcjonariuszy służb mundurowych wynika, iż przejazdy funkcjonariuszy Straży Granicznej, Służby Celnej, Policji oraz żołnierzy Żandarmerii Wojskowej odbywały się sporadycznie, a przed wydaniem biletów ulgowych funkcjonariusze tych służb okazywali dokumenty o wykonywaniu czynności służbowych. Kierowcy byli świadomi, iż ulgi przysługują funkcjonariuszom jedynie w czasie wykonywania czynności służbowych.

Ze zgromadzonej w Spółce dokumentacji – zakresów czynności kierowców-konduktorów i składanych przez nich pisemnych oświadczeń wynika, że kierowcy byli przeszkoleni z zakresu obowiązujących ulg i dokumentów, na podstawie których należy

³ Dz. U. nr 56, poz. 340.

⁴ Dz. U. Nr 208, poz. 1774.

wydawać bilety ulgowe. Przesłuchani w charakterze świadka trzech kierowcy-konduktorzy zatrudnieni w PKS potwierdzili odbywanie szkoleń z tego zakresu.

3. Proces sporządzania wniosku zorganizowany był w sposób zapewniający prawidłowe ujęcie danych z kas fiskalnych we wnioskach składanych do urzędu marszałkowskiego. Po dokonaniu sprzedaży biletu przez kierowcę dane zapisywane były na karcie pamięci kasy fiskalnej i importowane do komputera osoby sporządzającej wniosek. Kasy rejestrujące stosowane przez Spółkę współpracują z zewnętrznym programem aplikacyjnym, umożliwiającym przy dobraniu właściwej wersji oprogramowania, uwzględniającej obowiązujący stan prawny w zakresie ulg ustawowych, wyliczenie faktycznie realizowanych obrotów w różnych przekrojach. Po sprawdzeniu poprawności sprzedanych biletów ulgowych przez pracownika Spółki sporządzającego wniosek, przygotowywane były wydruki według wzoru zawartego w umowie z samorządem województwa.

Dane dotyczące biletów dla funkcjonariuszy służb mundurowych były prawidłowo wykazywane we wnioskach o dopłaty. Porównanie liczby biletów i kwot dopłat z tytułu przejazdów funkcjonariuszy Straży Granicznej, Służby Celnej, Policji oraz żołnierzy Żandarmerii Wojskowej ujętych w losowo wybranych sześciu wnioskach o dopłaty wykazało, iż dane te były zgodne z danymi zgromadzonymi w bazie użytkowanego w Spółce programu komputerowego służącego do rozliczania dopłat do biletów ulgowych.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Prezesowi prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Kielcach umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen zawartych w wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zostaną one rozpatrzone przez właściwą komisję NIK.